



Ministerstvo  
školství, mládeže  
a tělovýchovy



# Neviditelné děti v institucionální výchově

## Děti neviditelné dvakrát

Štěpán Jílka

školský ombudsman

zmocněnec pro ústavní a ochrannou výchovu

Odborný seminář  
Neviditelné děti – když rodič skončí ve vězení  
25. 5. 2026, Praha



**Kým jsem byl/a?**

**Kdo jsem?**

**Kým budu?**

**A proč?**

Účelem ústavního zařazení je vytvořit dítěti podmínky k harmonickému **rozvoji jeho osobnosti**.

Hledání vlastní **identity** je jeden z vývojových úkolů dospívajících.

Když nemám místo ve společnosti, **zůstávám sám**.



## Rodič ve VTOS - pozitiva

- víme, kde se rodič zdržuje
- navázání, obnova nebo posílení kontaktů mezi rodičem a dítětem
- příležitost ke stabilizaci rodinné situace
- omezení vlivu návykových látek
- příležitost k získání náhledu dítěte

## Rodič ve VTOS - negativa

- důvod umístění dítěte do institucionální výchovy
- omezení četnosti kontaktů
- riziko účelového udržování kontaktu s dětmi
- stigmatizující potenciál
- negativní vzor



# Kazuistika J. F.

## Represe jako nástroj na výrobu klientů zařízení

Dívka do 15 let v péči matky, probíhá řízení o ústavní výchově.

„Dívka již několik let **nedochází řádně do školy**. Matka byla **opakovaně odsouzena** za ohrožování její mravní výchovy, naposledy nepodmíněným trestem odnětí svobody. Nepřineslo to žádný pozitivní výsledek, matka výchovu dívky nezvládá.“

„Matka vedle dívky pečuje o dalšího novorozence. Bydlí v azylovém domě a výkon posledního trestu jí byl **odložen** z důvodů péče o nově narozené dítě.“

„Nad výchovou dívky byl uložen **soudní dohled**, avšak **bezvýsledně**. Ostatní opatření směřovala vůči matce.“



„Dívka neplní jednu z mála povinností, kterou je návštěva základní školy a příprava na výuku, ačkoli jí je tato povinnost dobře známa.“

„Matka není schopna docházku dívky do základní školy zajistit, a to přesto, že byla za svou nečinnost opakovaně trestána. Pro dceru není žádnou autoritou.“

„Ani v tomto již nikoli útlém věku **nelze rezignovat a nezajistit dívce právo na vzdělání** a alespoň částečně jí vštěpit základní sociální vzorce chování.“

Nezletilé J. F. se nařizuje ústavní výchova.



Ministerstvo  
školství, mládeže  
a tělovýchovy

**Děkuji  
za pozornost**

Štěpán Jílka

[stepan.jilka@msmt.gov.cz](mailto:stepan.jilka@msmt.gov.cz)

+ 420 606 270 552